THE DAILY HEBREW JOURN

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of On

PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., L
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide

Subscription Rates $6 Per Year, $3.50 Six M
Single Copy —3 cents.

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto
Janury 22nd 1913

אונזערע מאַרטירער

אין קאַרנעגי האַל אין ניו־יאָרק, זוועט הײַנט פאַרקומען די מעמאָריעל פאַרזאַמלונג נאָך די צוויי קדושים פון דעם אַמעריקאַנער אידעניטום, דר. פרידלענדער און רבי קאַנטאָר. זיעלבע זענען אומגעקומען פון אַ מערדערישער האַנט אין דער אוקראַינע, טויזנטיג דאַרטען הילפס־אַרבייט.

די טרויער פאַרזאַמלונג איז אַראַנזשירט פון די ניו־יאָרקער אידען. אָבער אין דיעזען טרויער שליסען זיך אָן די אידען פון איבער'ן גאַנצען לאַנד — עס איז אַלעמענס אַכדה, און אויך די אידען פון גאַנצען לאַנד קענען זי דנים באַטייליגען אין אַזעלכע פאַרזאַמלונג בפועל, זענען אָבער זייערע הערצער מיט די אַבלים, זיעלבע זעלען הײַנט באַווײַנען דעם פאַרלוסט.

אין נאָמען פון די קאַנאַדער אידען דריקט אויס דיעזע צייטונג אונדזער טרויער־מיטגעפיהל נאָכ'ן פאַרלוסט פון די צוויי מאַרטירער־קדושים, וועסטנס נעמען זעלען לאַנג לעבען אין דער געשיכטע פונ'ם אַמעריקאַנער אידענטום.

די נייע גרויסע עזרה פון די באַלשעוויקעס

פאַרשטעהט זיך, אַז עס איז יעצט דאָ אַ תירוץ אויף אַלעמען. זואָס עס זאָל יעצט ניט פאַסירען, זענען גלייך שולדיג אין דעם די באַלשעוויקעס אַדער דייערע אַגענטען. ביי די אַנטיסעמיטען איז די זעלבע זאַך, ביי זיי זענען שטענדיג שולדיג אין אַלע צרות די אידען. און די יעצטיגע זיעלטפאַרזאָרגער האָבען בלויז איבערגעניצעזעט דיעזען תירוץ, פאַרבייטענדיג די אידען אויף באַלשעוויקעס. אָפטמאָהל מזומענדיג זיי ביידען, אַדער דערצעהלענדיג אַז עס איז איינס און דאָס זעלבע.

עס האָט פאַסירט אַ קליינינקייט.

אַ יאַפּאַנער שיף האָט געבראַכט קיין ניו־יאָרק 960 פּעטראָגראַד קינדער פון סיביר, זיעלכע זענען אַהין געשיקט געוואָרען נאָך איידער דער באַריהמטער קאָלטשאַק אויפגעטרעט, כדי צו ערהאַלטן זיך, ווייל פּעטראָגראַד האָט דאַמאָלסט איבערגעלעבט אַ שפּייז־מאַנגעל. יעצט פאַרהערן זיי צוריק קיין רוסלאַנד אינטער דער אויפזיכט פון דעם אַמעריקאַנער רויטען קרייץ. אָבער אַנשטאָט מען זאָל זיי יעצט אָפּשיקען (פון ניו־יאָרק) מיט אַ שיף קיין רוסלאַנד, ווייל מען זיי שיקען קיין פראַנקרייך, פראַנקרייך זיעלכע האָט אַ טויט־קריעג ערקלעהרט צו רוסלאַנד. ניט דורך פראַנקרייך — איז געוואָרען דער געשריי פון דער אַמעריקאַנער רוסישער קאָלאָניע, און דיעזער געשריי האָט אויך געזייגט אויף די עלטערע פאַרשטענדיגערע קינדער, זיעלכע האָבען אַלע אַרזאַכען צו האַסען פראַנקרייך. און מנאַכע פון די קינדער האָבען דאָרום געזוכט צו אַנטלויפען פון פּאַרס וואַדסוואָרט, דער אינזעל וואו די קינדער ווערען דערווייל געהאַלטען.

דאָס איז די פאַסירונג — אָבער די אַמעריקאַנער באַאַמטע האָבען גלייך אין דעם דערזעהען אַ באַלשעוויסטישע פאַרשווערונג, און די פּרעסע צוזויקט יעצט די געוואַלדיגע פאַרשווערונג וואָס די באַלשעוויקעס האָבען דורך זייערע אַגענטען געמאַכט אין אַמעריקע.

ניט וועניג המאים האָט מען שוין צוגעשריעבען צו די באַלשעוויקעס, אָבער זיי זענען שטאַרק גענוג צו קענען פאַרטראָגען די המאים, און מסתמא וועט זיי אויך ניט שאַדען דער נייעסטער המאָ. וואָס באַשטעהט אין דעם, אַז זיי ווילען ניט דערלאָזען אַז רוסישע קינדער זאָלען געשיקט ווערען צו די הענקער פון דער יעצטיגער רוסלאַנד.

ווען מען מען זוכט „פּובליסיטי"

אַ סך שרייבען, אַז זיי ווילען ניט האָבען קיין „פּובליסיטי", און דאָך זוכען זיי עס צו באַקומען ביי יעדער פאַרדיענטער אין ניט פאַרדיענטער געלעגענהייט.

זיים די פאָרדס. די „פאַסט" און זייער גלייכען האָבען איפגעהויבען דעם געשריי וועגען אַ אידישער געפאַהר, זוכען אַ סך צו באַקומען „פּובליסיטי" דורך שיפען אידען. דער נייעסטער זיך אָנצושליסען אין דיעזער אַרמיי, איז ניט קיין פראַסטער כשר דם, נאָר אַ בלוי־בלוטיגער, אַ קרוב פון דער קענינגליכער פאַמיליע, דער דיוק אָף אַרגייל. זיעלבע האָט אין אַ רעדע געמאַכט אַ ביטערע אַטאַקע אויף אידען, אַנגעזייענדיג דער געפאַהר וואָס שטעקט אין זיי.

אַרעמער פירשט — עס מוז שוין נאָר שמאָל זיין מיט דער „פּובליסיטי", ווען מען דאַרף אָנקומען צו אַזעלכע מיטלען.

אידעז אין אוקראַינע א וואונדערליך פאַלקדערצעהלט קעפּטיין וואַרזאַנער

שנאָרעריי געפיהל איז א בלבול. — זענען שטאָלץ אין האָבען הומאָר. — זייער פעהיגקייט זיך אויפצוהאַלטען איז אימבאַשרייבליך.

ווען מען לעבט איבער עטליכע טעג מיט די אידען פון אוקראַינע, מוז מען קומען צו דער איבערצייגונג, אַז זיי זיינען א וואונדערליך פאָלק.

דאָס איז דער איינדרוק פון קעפּטיין ג. וואַרזאַנער, וועלכער האָט פאַר דערדזשאַינט דיסטריביוטיאָן קאָמיטע צוזאַמען מיט דר. ספּיוואַק באַזוכט קיעוו, זשיטאָמיר און אַנדערע שטעדט אין אוקראַינע און איז מיט עטליכע טעג צוריק געקומען קיין ניו יאָרק צו פאַרטרעטען דר. ב. באַגין, וועלכער איז אוועקגעפאָהרען קיין אייראָפּאַ. און קעפּטיין וואַרזאַנער האָט ווירקליך צו דערצעהלען וואונדערבאַרע זאַכען וועגען דעם גייסט און דער שטאַרקייט פון די אוקראַינער אידען נאָך אַלע אוממענשליכע ליידען, וואָס זיי זיינען אויסגעשטאַנען.

— עס איז אומעגליך איבערצוגעבען די איבערראַשונג פון די גוואַלדיגע כחות, וועלכע די אוקראַינער אידען זייזען אַרויס. — זאָגט קעפּטיין וואַרזאַנער. אָבער אויך וועל ברענגען אַ ביגע עפּיזאָדען וואָס זאָלען באַראַקטערידען זייער געמיט און באַראַקטער.

בעת מיר זיינען צום ערשטען מאָל געווען אין זשיטאָמיר, האָבען מיר, ווי געוועהנליך, געפונען די שטאַדט אין אַ שרעקליכער לאַגע. מיר האָבען אַרגאַנירט אַ קאָמיטעט און זיינען אָפּגעפאָהרען, איבערראַשענדיג דאָרטען די נויטיגסטע געלד, וואָס זיי האָבען געדאַרפט האָבען אַנצופאַנגען זיגער אַרבייט.

דערווייל איז געגומען געוואָרען קיעוו, ניט קענענדיג אַבויזאַרטען ביז מיר וועלען אָנקומען, האָט דער זשיטאָמיראַר קאָמיטעט אָפּגעהאַלטען אַ זיצונג און באַשאָסען גלייך אַוועקצושיקען קיין קיעוו מענשען מיט געלד. מיט דעם געלד, וואָס מיר האָבען געלאָזען אין זשיטאָמיר.

די רייזע קיין קיעוו איז געווען געפעהרליך אויף פאַר אונז אין דער יוגי־פאָרם פון דער דזשאָיאָנט דיסטריביוטיאָן קאָמיטע. און פאַרשטעהט זיך, אַז זי וואָלט געווען נאָך געפעהרליכער פאַר די פאַרשטעהער פון זשיטאָמיראַר קאָמיטעט. זיי זיינען אָבער דאָך געווען גרייט צו דער רייזע און זיי וואָרטען געפאָהרען, ווען מיר זאָלען ניט געווען אָנקומען דעם זעלבען טאָג קיין קיעוו. מיר אויף־אונזער רייזע קיין קיעוו.

וואָס פאַר אַ בילד מיר האָבען געטראָפען אין קיעוו איז גוט באַקאַנט.

די שטאַדט איז געווען אויגדוסטריעל טויט. די מענשען — נאַקעט, הונגעריג און קראַנק. די קינדער אין די שפּיטאָלען האָבען פאַרגעשטעלט אַ ביילד וואָס האָט מיך געמאַכט צו ווײַנען אַזוי, ווי איך האָב ניט געוויינט זינט איך בין געווען אַ קינד. אָבער מיט אַלעם דעם האָבען זיי, די קינדער גופא, אַרויס געוויזען אַזוי פיעל מוט און שטאַרקייט און איך האָב עס פון אָנפאַנג ניט געקענט פאַרשטעהן.

עס איז גראַד געווען שבועות, און ניט קוקענדיג אויף דעם קריעגס צושטאַנד וואָס האָט פאַרבאַטען צו פאַרזאַמלען זיך, איז די שולה געווען אויך געווירק אויף די עלטערע פאַרשטענדיגערע קינדער, וועלכע האָבען אַלע אַרזאַכען צו האַסען פראַנקרייך. און מנאַכע פון די קינדער האָבען דאָרום געזוכט צו אַנטלויפען פון פּאַרס וואַדסוואָרט, דער אינזעל וואו די קינדער ווערען דערווייל געהאַלטען.

דאָס איז די פאַסירונג — אָבער די אַמעריקאַנער באַאַמטע האָבען גלייך אין דעם דערזעהען אַ באַלשעוויסטישע פאַרשווערונג, און די פּרעסע צוזויקט יעצט די געוואַלדיגע פאַרשווערונג וואָס די באַלשעוויקעס האָבען דורך זייערע אַגענטען געמאַכט אין אַמעריקע.

ניט וועניג המאים האָט מען שוין צוגעשריעבען צו די באַלשעוויקעס, אָבער זיי זענען שטאַרק גענוג צו קענען פאַרטראָגען די המאים, און מסתמא וועט זיי אויך ניט שאַדען דער נייעסטער המאָ. וואָס באַשטעהט אין דעם, אַז זיי ווילען ניט דערלאָזען אַז רוסישע קינדער זאָלען געשיקט ווערען צו די הענקער פון דער יעצטיגער רוסלאַנד.

ווען מען מען זוכט „פּובליסיטי"

אַ סך שרייבען, אַז זיי ווילען ניט האָבען קיין „פּובליסיטי", און דאָך זוכען זיי עס צו באַקומען ביי יעדער פאַרדיענטער אין ניט פאַרדיענטער געלעגענהייט.

זיים די פאָרדס. די „פאַסט" און זייער גלייכען האָבען איפגעהויבען דעם געשריי וועגען אַ אידישער געפאַהר, זוכען אַ סך צו באַקומען „פּובליסיטי" דורך שיפען אידען. דער נייעסטער זיך אָנצושליסען אין דיעזער אַרמיי, איז ניט קיין פראַסטער כשר דם, נאָר אַ בלוי־בלוטיגער, אַ קרוב פון דער קענינגליכער פאַמיליע, דער דיוק אָף אַרגייל. זיעלבע האָט אין אַ רעדע געמאַכט אַ ביטערע אַטאַקע אויף אידען, אַנגעזייענדיג דער געפאַהר וואָס שטעקט אין זיי.

אַרעמער פירשט — עס מוז שוין נאָר שמאָל זיין מיט דער „פּובליסיטי", ווען מען דאַרף אָנקומען צו אַזעלכע מיטלען.

די צוויי אַמעריקאַנער אידישע מאַרטירער

א קורצע ביאָגראַפיע פון פּראָפ. פרידלענדער.

פּראָפ. ישראל פרידלענדער, וואָס איז מיט דר. קאַנטאָר געפאַלען א קרבן אין דער הילפס אַרבייט דעם 5־טען יולי אין פּאָדאָליען, צווישען יאַרמאָלינצען רונאַיעווצע, איז געבוירען געווארען געבען קאָוועל, וואַהלינעל־גובערניע דעם אכטען סעפּטעמבער אין יאָהר 1878. ווין פאָטער פּנחס, איז געווען א דייטשער סוחר און האָט זיך קורץ נאָך דער געבורט פון ישראל אריבערגעצויגען קיין פּראַגאַ ביי וואַרשא. דאָרט האָט דער יונגער ישראל געקראָגען א גוטע וועלטליכע און איידישע ערציהונג אין חדר און ביי פּריוואַטע מלמדים. ער איז ערצוגען געווארען אויף'ן ארטאָדאָקסישען אופן און איז געווען א גרויסער בקי אין תנ"ך, ש"ס און פּוסקים. ער האָט פריה געהאַלטן וועגען אָבגעבען זיך מיט אידישער וויסענשאַפט און איז אָפּגעפאָהרען מיט מיקך פאַר איהרע קינדער, האָט זי מיר געענטפערט „מיינע קינדער זיינען אנדערש. זיי האָבען דאָך וועגינס טענס אתיים. צו וואָס זאָלען זיי צוגעבען מיט די מיקך פון יענע קינדער וועלכע האָבען גאָר נישט" און זי האָט די מיקך פאַר איהרע קינדער ניט געגומען.

פונקט אַזוי מיטן איבערגעגעבען איז דער קיעוער רב רבי אַראַנסאָן. פונקט אַזוי זיינען די שרייבער און קינסטלער, וואָס מיר האָבען באַגעגענט. ווען מען האָט געקוקט אויף די פּנים'ער פון די קינסטלער און געזעהען דעם הונגער אויף זיי, איז דערפאַר געווען אַן איבערראַשונג צו קומען אין זייער קרייז און זיי פיעלע ביבער, וואָס זיינען אַרויסגעגעבען געוואָרען, די בילדער, די סקולפּטורען, די גאַנצע מאַסע פון מוזיקאַלישע ווערק. וואָס ווערט געטון פון הונגערנדע מענשען, און וויפיעל געמיט און הומאָר די מענשען האָבען, ניט קוקענדיג אויף זייערע יסורים!

אין אונזער האָט דער שריבער און קינסטלער קלוב געמאַכט פאַר אונז אַ קאָנצערט. מיר זיינען געווען פאַרגעכען אויף אַ מיטינג פון קאָמיטעט און האָבען ניט געקענט קומען. זיי האָבען אויסגעקריבען צוויי פון זייערע, דאָכט זיך טשעריקאָווערען און נאָך איינעם, אַלס אַמעריקאַנער דערגאַסטן. האָבען זיי אויסגענוצט אויבען אַן אין פאַרלויף פון צוויי שעה צייט געהאַלטען רעדעס צו זיי צו צי די דעלעגאַטען פון אַמעריקאַ. ווען מיר זיינען אָנגעקומען איז שוין אַ הבישער טייל פון די רעדעס צו זיי, דאָס הייסט צו אונז, געווען אָפּגעגאָסן.

דעם יערבען הומאָר וויזען זיי אַרויס אונטער די ערנסטע אומשטענדען. עס וועט זיין אינטערעסאַנט צו זעהן אין דער הינזיכט א וואונדערבאַרע אויסגאַבע פון „חד גדיא" מיט צייכענונגען, וועלכע איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אין דער ביי מערסטער צייט. אין בכלל, ווען עס ווערען אַהער אָנקומען די אויסגאַבען פון קיעוו, וועט ערשט קלאָהר ווערען ווי פיעל לח און מוט אין די דאָרטיגע אידען איז באַהאַלטען.

דאָס וואָרט „באַהאַלטען" מוז צייטענווייז פאַרשטאַנען ווערען בוכשטעבליך. ווייל זיי קומט אויס ווירקליך צו באַהאַלטען זייערע כחות.

ווען די באַלשעוויקעס זיינען אָנגעקומען קיין זשיטאָמיר האָבען זיי צום ביי שפּיעל פאַרמאַכט די דאָרטיגע ישיבה און זי איז געווען געשלאָסען די גאַנצע צייט. וואָס די סאָוויעט אַרמיי האָט געהאַלטען די שטאַדט, אָבער ווי נאָר די באַלשעוויקעס זיינען אויעך, איז אויף מאָרגען די ישיבה שוין געווען באַזעצט מיט חוגים, דערט בחורים, וועלכע זיינען געקומען לערנען. אויף אַזאַ אופן קומט אויס צו באַהאַלטען אויך די אָרגאַניזאַטאָרישע כחות וועלכע מען מוז פּשוט באַוואונדערן. צווישען איין באַזוך אונזערען און דעם צווייטען איז אַוועק ניט מעהר ווי זעקס טעג. ווען מיר זיינען אַוועק האָבען מיר געהאַט אַ מיטינג פון דער הילף און אַלען אויסגעקליבענע אַקטיווע אידען, אין פּוילען, ווי מיר האָבען עס פריהער געטון.

עס וואָלט געווען אַהן אַ שיעור צו דערצעהלען וועגען די מערקווירדיגע פערזענליכקייטען צווישען די אידען אין קיעוו. מען קען נישט אָהן באַוואונדערונג רעדען וועגען דער פרוי זאַסלאַווסקיא, וועלכע האָט צוגעשטעלט דעם באַריכט פון די יתומים קינדער אין קיעוו. אויב מען באַנוצט אַמאָל וועגען פרויען דעם באַנדיעף „מלאך" — קען מען עס זיכער זאָגען וועגען איהר. עס איז ניט גע־וועזען אין קיעוו קיין איין קינדער אינם טיטוציע, וואו עס האָט זיך ניט גע־פיהלט איהר וואַרימע האַנט. וועגען אַלע מען האָט זי געוואוסט און געזאָרגט און פאַר יעדען קינד געטון אַלץ וואָס זי האָט נאָר געקענט.

זי איז אַליין א מוטער פון קינדער און אויך איהרע אייגענע קינדער, ווי אַלע אַנדערע, זיינען געווען אָהן מיקך. און ווען איך האָב איהר געבעטען צו נעה מיקך פאַר איהרע קינדער, האָט זי מיר געענטפערט „מיינע קינדער זיי־נען אַנדערש. זיי האָבען דאָך וועגינס טענס אתיים. צו וואָס זאָלען זיי צוגעבען מיט די מיקך פון יענע קינדער וועלכע האָבען גאָר נישט" און זי האָט די מיקך פאַר איהרע קינדער ניט געגומען.

פונקט אַזוי מיטן איבערגעגעבען איז דער קיעוער רב רבי אַראַנסאָן. פונקט אַזוי זיינען די שרייבער און קינסטלער, וואָס מיר האָבען באַגעגענען. ווען מען האָט געקוקט אויף די פּנים'ער פון די קינסטלער און געזעהען דעם הונגער אויף זיי, איז דערפאַר געווען אַן איבער־ראַשונג צו קומען אין זייער קרייז און זיי פיעלע ביבער, וואָס זיינען אַרויסגעגעבען געוואָרען, די בילדער, די סקולפּטורען, די גאַנצע מאַסע פון מוזיקאַלישע ווערק. וואָס ווערט געטון פון הונגערנדע מענשען, און וויפיעל גע־מיט און הומאָר די מענשען האָבען, ניט קוקענדיג אויף זייערע יסורים!

אין אונזער האָט דער שריבער און קינסטלער קלוב געמאַכט פאַר אונז אַ קאָנצערט. מיר זיינען געווען פאַרגע־כען אויף אַ מיטינג פון קאָמיטעט און האָבען ניט געקענט קומען. זיי זיינען געווען אויסגעקליבען צוויי פון זייערע, דאָכט זיך טשעריקאָווערען און נאָך איינעם, אַלס אַמעריקאַנער דערגאַסטן. האָבען זיי אויסגענוצט אויבען אַן, אין פאַרלויף פון צוויי שעה צייט געהאַלטען רעדעס צו זיי צו צי די דעלעגאַטען פון אַמעריקאַ. ווען מיר זיינען אָנגעקומען איז שוין אַ הבישער טייל פון די רעדעס צו זיי, דאָס הייסט צו אונז, געווען אָפּגעגאָסן.

דעם יערבען הומאָר וויזען זיי אַרויס אונטער די ערנסטע אומשטענדען. עס וועט זיין אינטערעסאַנט צו זעהן אין דער הינזיכט א וואונדערבאַרע אויסגאַבע פון „חד גדיא" מיט צייכענונגען, וועלכע איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אין דער ביי מערסטער צייט. אין בכלל, ווען עס ווערען אַהער אָנקומען די אויסגאַבען פון קיעוו, וועט ערשט קלאָהר ווערען ווי פיעל לח און מוט אין די דאָרטיגע אידען איז באַהאַלטען.

דאָס וואָרט „באַהאַלטען" מוז צייטענווייז פאַרשטאַנען ווערען בוכשטעבליך. ווייל זיי קומט אויס ווירקליך צו באַהאַלטען זייערע כחות.

ווען די באַלשעוויקעס זיינען אָנגע־קומען קיין זשיטאָמיר האָבען זיי צום ביי שפּיעל פאַרמאַכט די דאָרטיגע ישיבה און זי איז געווען געשלאָסען די גאַנצע צייט. וואָס די סאָוויעט אַרמיי האָט געהאַלטען די שטאַדט, אָבער ווי נאָר די באַלשע־וויקעס זיינען אויעך, איז אויף מאָרגען די ישיבה שוין געווען באַזעצט מיט חוגים, דערט בחורים, וועלכע זיינען געקומען לערנען. אויף אַזאַ אופן קומט אויס צו באַהאַלטען אויך די אָרגאַניזאַטאָרישע כחות וועלכע מען מוז פּשוט באַוואונדער־ען. צווישען איין באַזוך אונזערען און דעם צווייטען איז אַוועק ניט מעהר ווי זעקס טעג. ווען מיר זיינען אַוועק האָ־בען מיר געהאַט געגרינדעט אַ קאָמיטעט און איהם איבערגעלאָזען געלד, אָבער קיין אָרגאַניזאַטאָרישע אַרבייט איז ניט געווען. ווען מיר זיינען געקומען אין זעקס טעג אַרום האָבען שוין פונקציאָנירט קיבען, קינדער היימען, אַ מושב זקנים, שולען — מיט איין וואָרט עס איז שוין געווען אויפגעשטעלט דער גאַנצער אַפּאַראַט פון דער הילפס אַרבייט. אין קיעוו האָט מען אונז אין 36 שעה צוגע־שטעלט אַ בודזשעט געגויע פלעגער פון דער אַרבייט, און אין פאַרלויף פון אַ טאָג צו צוויי האָבען מיר ניט דערקענט די אינסטיטוציעס, וואָס מיר האָבען באַזוכט. און אַלץ איז געווען גרייט אויף אויפצוכעמען פליכטלינגע, וואָס האָבען ניט אויפגעהערט אַריינצוקומען קיין קיעוו.

וואָס די מענשען דאָרטען קענען אויפ־טון איז אונגעוועהנליך. אָבער עס פאַר שטעהט זיך אַז ביי איצטיגען טאָג פאַר־נעהמט די האָפנונג אויף אַמעריקאַ אַ גוואַלדיגען פלאַן אין זייער מוט. און איך וועל קיינמאָל ניט פאַרגעסען אַ יונגעלע אין שפּיטאָל, אַ יתום אָהן פאָ־טער און מוטער, מיט אַ פּנים צו־שנייטען פון אַ שווערד אין אַ פּאָגראָם, וועלכער האָט מיך אויפגענומען מיט אַ שמייכעל און איז געווען צופריעדען, ווייל ער האָט געהאַט אַן אָנקעל אין אַמעריקאַ. די דערוואַקסענע מענען האָבען אַן אַנדער מין שטאָלץ, ווען זיי רעדען וועגען דעם „אָנקעל אין אַמעריקע", אָבער עס איז די זעלבע האָפנונג מיט וועלכער עס לעבען די קינדער ווי די דערוואַקסענע.

דער סאַטימאַ סייפטי רייזער

און א סייפטי האַר שניידער קאָמבינירט

האָט די האַרטסטע מעסערלאַך וואָס ווערען הײַנט געמאַכט

טוט כידע זאַכען גלייך אין גוט, און איז בעסער פון איהנער וועל־כען אַרטיקעל וואָס אין אַיזן מאַרק.

עס גיט א לייכטען באַהוועמען שניט און פאַרענדיגט שניידען די האַר אַזוי ווי איהר האָט אַלע מאָל פאַלאַנגט.

צופריד־ענהייט

קומט אונז זעהען ביים אויסשטעלונג אונזער בודקע איז נומ. 76 אונטער'ן גרענד סטענד

א פאַקט וואָס קאָן ניט אָפּגעלייקענט ווערען

נעהמט אונשר ביכעל ווען איהר זייט ביים עקסי־בישאַן אָדער שרייבט אונז נאָך איינצעלהייטען

כדי צו איבערצייגען אייך קומט און זעהט אונזערע דעמאָנסטרירונגען.

SATIMO COMPANY OF CANADA
LIMITED
P. O. BOX. 2937, MONTREAL
געמאַכט אין קענעדע